

دیده

در پیچه امیدواری

فضا و مکان‌های دینی، حس امیدواری را در مردم، خصوصاً جوانان افزایش منده

محمد رضا حاتمی

شیرینی دست کشیدن از گناه

شکی نیست که ما انسان‌های عادی گناهانی داریم که شاید از سر غفلت و جهالت متکب آن‌ها شده‌ایم. از سوی دیگر زندگی همراه با گناه به دلیل خسارت‌ها و زیان‌های فراوانی که دارد، وجودان بیدار آدمی را عذاب می‌دهد و او را در پرتگاه نامیدی قرار می‌دهد. از همین روی، خداوند متعال ذر توبه را به روی انسان‌ها باز گذاشته تا هرگز نومید نشوند. خداوند در سوره زمر، آیه ۵۳ می‌فرماید: «ای پیامبر! به بندگانم بگو، ای بندگانی که به نفس خود ستم روا داشته‌اید، از رحمت خدا نامید نباشید. به درستی که خدا تمام گناهان را می‌بخشاید».

هر کس با هر میزان آلوگی به گناه، بداند که در رحمت الهی همواره گشوده است و راه برای بازگشت به جاده رشد و تعالیٰ باز. این بازگشت، نیازمند همت و تلاشی است که «توبه» نام دارد.

خدای مهریان توبه کاران را ذوست دارد و بدی‌ها و گناهان آنان را به خوبی و حسنات تبدیل می‌کند.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «وقتی کسی به حقیقت پیشمان شد و توبه نصوح کرد، خداوند دوستش می‌دارد و در دنیا و آخرت گناهانش را می‌پوشاند.

می‌پرسید چگونه؟ آن‌ها را از ذهن دو ملکی که گناهان را نوشتند، محو می‌کند و به اعضا و جوارحش سفارش می‌کند که سخنی از گناهان صاحب‌شان نگویند و به نقطه‌نقطه زمین نهیب می‌زند، مباداً دم از گناه او بزنند.

یک نکته از این معنی

۱. تجربه ثابت کرده است، فضاهای و مکان‌های دینی، حس امیدواری را نزد مردم، خصوصاً نوجوانان و جوانان افزایش می‌دهد.

۲. هنگام شب و صبح، وقت عبادت و بندگی، بیشترین احساس امیدواری ایجاد می‌شود.

۳. مکان‌های غیرمذهبی و فاسد، عامل مهمی برای از بین بردن امید و ایجاد یأس و نامیدی به شمار می‌آیند.

نامیدی

می‌گویند، شیطان تصمیم گرفت که دیگر، مردم را فریب ندهد. از همین روی ابزاری را که با آن‌ها مردم را منحرف می‌کرد، به فروش گذاشت. حرص، طمع، فریب‌کاری، نفاق، دنیاپرستی و ... را در معرض دید بازدید کنندگان قرار داد و روی هر کدام از آن‌ها نیز قیمتی گذاشت. اما در میان این ابزارها، یکی را دور از دست قرار داده بود و البته قیمت بسیار بالایی هم برای آن تعیین کرده بود.

از شیطان پرسیدند: این وسیله که بسیار قیمتی و کهنه به نظر می‌رسد چیست و چرا این قدر گران است؟

شیطان گفت: من از این وسیله تاکنون خیلی استفاده کرده‌ام و از زمان‌های قدیم نیز آن را به کار برداهم و اتفاقاً وسیله خوبی برای منحرف کردن است و برای همین است که کهنه شده و قیمتش گران است. این وسیله، چیزی نبود جز «نامیدی و یأس».

امید، عامل ذاتی و باطنی شالوده زندگی و عامل پویایی روان انسان است. امید، تنها در دل انسان پدید می‌آید و از جمله ویژگی‌های انسان است که تضمین کننده سلامت روانی و عاملی انرژی آفرین محسوب می‌شود. به راستی که چرخ‌های سنتگین زندگی با دست نامرئی امید می‌چرخد.

در بینش دینی، امیدی ستوده شده که موضوع آن، زندگی پریاتر، رستگاری، زنده و سرشار بودن است. آنان که چنین امیدی دارند، نشانه‌های زندگی تازه را می‌بینند و هر لحظه آماده‌اند تا به تولد چیزی که آماده زاده شدن است یاری رسانند. این، همان امیدی است که پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می‌فرمایند: «امید، رحمت خدا برای امت من است. اگر امید نبود، مادری فرزند خویش را شیر نمی‌داد و کسی درختی نمی‌کاشت».

قرآن کریم نیز همواره روح امیدواری را در دل مؤمنان می‌دمد و به بندگان، تأکید می‌کند که از رحمت خدا مأیوس نشوند.

خداوند در سوره حجر، آیه ۵۶ می‌فرماید: «ای ابراهیم! هرگز نومید مباش. ابراهیم گفت: آری، هرگز به غیر از مردم گمراه، کسی از لطف خدا نومید نیست». مردم